

Hukuk Fakültesi Dergisi
Ankara Hacı Bayram Veli University
Faculty of Law Review

ISSN: 2651-4141 e-ISSN: 2667-4068
Cilt / Volume XXVII Ekim / October 2023 Sayı / No. 4

ANONİM ŞİRKET YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN
MÜZAKERELERE KATILMA YASAĞI*
PROHIBITION OF PARTICIPATION IN NEGOTIATIONS OF THE
MEMBERS OF THE BOARD OF DIRECTORS OF JOINT STOCK
COMPANY

Burak ADIGÜZEL **

Özlem İLBASMIŞ HIZLISOY***

ÖZET

-10.34246/ahbvuhfd.1350121

Bu çalışmada, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin müzakerelere katılma yasağı inceleme konusu yapılacaktır. Çalışmamızda, öncelikle, yönetim kurulu üyesinin tüzel kişi olması durumunda tüzel kişi adına toplantılara katılan gerçek kişinin (TTK m. 359.2) ve onun TTK m. 393.1'de sayılan yakınlarının menfaatinin şirket menfaatiyle çatıştığı hâllerde yasağın gündeme gelip gelmeyeceği sorunu ele alınacaktır. Ardından, yasağın yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda uygulanmasının şirket dışı kişisel menfaatin yanında şirket içi kişisel menfaati de yasağa dâhil edecek nitelikte olup olmadığı değerlendirilecektir. Yine üyenin menfaat çatışması oluşturan konu müzakere edilirken toplantıda mevcut olup olamayacağı ve yasağın oy vermeyi kapsayıp kapsamadığı sorunları açıklığa kavuşturulacaktır. Yasağa aykırılık durumunda alınan kararın geçerli olup olmayacağı, bu soruya olumsuz yanıt verildiği takdirde ise bu

* Türkiye Adalet Akademisi ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi tarafından 12-13 Mayıs 2022 tarihlerinde düzenlenen 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 10. Yılında Ticaret Hukukunun Güncel Meseleleri Sempozyumu'nda, "Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müzakerelere Katılma Yasağı" başlığıyla sunulmuş bildirinin genişletilmiş tam metin hâlidir.

** Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı/KAYSERİ, e-posta: badiguzel@erciyes.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4118-3387.

*** Dr. Öğr. Üyesi, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı/KAYSERİ, e-posta: ilbasmis@erciyes.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0560-4498, DOI: 10.34246/ahbvuhfd.1350121.

* İntihal / **Plagiarism**: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. / *This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.*

kez birincisi geçersizliğin türü ikincisi ise yasaklı üyelerin mevcut olduğu durumda menfaat çatışması teşkil eden konuda alınacak kararın geçersizliği sonucuna hem toplantı hem de karar nisabı açısından mı yoksa sadece karar nisabı bağlamında mı varılması gerektiği sorunları çalışmamızın diğer odak noktalarını teşkil edecektir. Nihayet yasağa aykırılık durumunda alınan yönetim kurulu kararına dayanılarak yapılan işlemin geçersiz olup olmayacağı incelenecektir. Bahsi geçen meseleler ele alınırken TTK m. 393 ile ilgili de lege ferenda önerilerde de bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzakereye katılma yasağı, yönetim kurulu, dürüstlük kuralı, menfaat çatışması, şirket dışı menfaat.

ABSTRACT

In this study, the prohibition of participation in negotiations of the members of the board of directors of joint stock company will be analysed. Firstly, in the event that the member of the board of directors is a legal person, the question of whether the prohibition shall be applied in cases where the interests of the real person attending the meetings on behalf of the legal person (Art. 359.2 TCC) and his/her relatives listed under Art. 393.1 TCC conflict with the interests of the company. Subsequently, it will be evaluated whether the application of the prohibition in cases where the failure of the board member to participate in the negotiations is required by the rule of good faith is of a nature to include the personal interest within the company as well as the personal interest outside the company. It will also be clarified whether the member can be present at the meeting while the matter constituting a conflict of interest is being discussed and whether the prohibition covers voting. The other focal points of our study will be whether the decision taken in case of violation of the prohibition will be valid or not, and if this question is answered in the negative, firstly, the type of invalidity, and secondly, whether the invalidity of the decision to be taken on the matter constituting a conflict of interest in the presence of prohibited members should be concluded in terms of both meeting and decision quorum or only in the context of decision quorum. Finally, the invalidity of the transaction based on the board of directors' decision taken in case of violation of the prohibition will be analysed. While addressing the aforementioned issues, de lege ferenda suggestions will also be made regarding Art. 393 TCC.

Keywords: Prohibition of participating in negotiations, board of directors, good faith, conflict of interest, interest outside the company.

EXTENDED ABSTRACT

The prohibition of participation in negotiations of the members of the board of directors of joint stock companies is regulated under Art. 393 TCC. Our study specifically examines a scenario where the board member is a legal person. In such instances, clarification is needed on whether the prohibition is applicable when the interests of an individual (who represents the legal person at meetings as per Art.

359.2 TCC) and the interests of their relatives (as outlined in Art. 393.1 TCC) conflict with the company's interests. In our view, enforcing this prohibition in such cases doesn't align with the provision's intended purpose and essence. This is because the individual merely represents the legal person at meetings and doesn't officially hold a board member title.

We believe that the answer should be negative when questioning whether the prohibition applies in situations where a board member's abstention from negotiations is mandated by the rule of good faith, especially if this could involve both personal interests within and outside the company. The prohibition concerning participation in negotiations should be interpreted narrowly.

Additionally, we must address two points: whether a member can attend a meeting during discussions of a matter that represents a conflict of interest, and if the prohibition extends to voting. Considering the wording of the provision, there is no doubt that the member cannot participate in the negotiations. However, the question of whether the member can be present at the meeting is debatable. We believe that this question should be answered positively. Furthermore, based on both the intent and the phrasing of the provision, we assert that the prohibition indeed encompasses voting. Consequently, a conflicted member should abstain from both negotiations and voting on the matter.

The doctrine is divided over whether a decision taken in violation of the prohibition remains valid. We disagree with the notion that the sole penalty for this violation should be liability for compensation. This is because, if the decision taken in violation of the prohibition is deemed invalid, then the company isn't bound by that transaction, especially when the other party to the transaction acts in bad faith. As a result, this approach could prevent the company from facing damages initially, rather than enduring losses and then seeking compensation.

On the other hand, there's a question regarding the invalidity of decisions made on issues that present a conflict of interest, especially when such decisions are taken in the presence of banned board members. Should the invalidity be judged based on both meeting and decision quorums or solely on the decision quorum? Our stance on this matter aligns with our understanding of the prohibition's scope. Given that the prohibition encompasses both participation in negotiations and voting, the mere presence or absence of a member who can't voice their opinion on the contentious issue becomes irrelevant. More specifically, if they can't partake in voting, they can't influence the decision's outcome. As a result, we believe that in such situations, the meeting quorum shouldn't be the focus. Instead, the emphasis should be on whether the decision quorum is met. A potential challenge arises here: the decision quorum is currently based on the 'majority of members present at the meeting.' This can lead to scenarios where the decision quorum is never met. A solution would be to determine the decision quorum based on the majority of members eligible to vote, rather than those merely in attendance.

In conclusion, de lege ferenda, it would be appropriate to determine the scope of the prohibition of participation in negotiations in a manner that leaves no room for doubt. If it is preferred that the prohibition covers participation in negotiations and voting, it would be appropriate to regulate that a meeting quorum will not be required and/or that the decision quorum is the majority of the number of members entitled to vote when taking a decision on the matter that constitutes a conflict of interest.

GİRİŞ

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin müzakerelere katılma yasağı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nın "4. Müzakereye katılma yasağı" başlıklı 393. maddesinde hükme bağlanmıştır. Buna göre, yönetim kurulu üyesinin şirket dışı kişisel menfaati ile şirket menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere ilgili üye katılamaz. Keza hükümde yönetim kurulu üyesinin 393. maddesinin 1. fıkrasında sayılan yakınlarının da kişisel ve şirket dışı menfaatinin şirket menfaatiyle çatışması hâlinde, üyenin çatışma konusuna ilişkin müzakerelere katılımı yasaklanmıştır. Ayrıca hüküm gereğince yönetim kurulu üyesinin dürüstlük kuralı gereği müzakereye katılmaması gereken durumlar da yasağın kapsamına dâhildir (TTK m. 393.1, c. 2).

Bu çalışmada, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin müzakerelere katılma yasağının Türk hukukunda tarihi gelişimi, amacı, uygulanma şartları ve kapsamı ile bu yasağa aykırılığın sonuçları inceleme konusu yapılacaktır.

I. YASAĞIN TÜRK HUKUKUNDA TARİHİ GELİŞİMİ

Müzakerelere katılma yasağı, ilk olarak 1926 tarihli 865 sayılı Ticaret Kanunu'nda düzenlenmişti. 865 sayılı TK'da, yönetim kurulu üyesinin kişisel menfaatlerini ilgilendiren konuların müzakeresine katılamayacağı hükme bağlanmıştır (m. 322.1, c. 1). Böyle bir husus müzakere konusu olduğu takdirde, ilgili üye ilgisini yönetim kuruluna bildirmek ve durumu o toplantının tutanağına yazdırmak zorundaydı (865 sayılı TK m. 322.1, c. 2). Ayrıca durum, ilk toplanacak genel kurula bildirilecekti (865 sayılı TK m. 322.1, c. 3). Yine bu hükümlere aykırı davranan üyenin, ilgili olduğu işlem yüzünden şirketin meydana gelen zararını tazmin etmek zorunda olduğu düzenlenmişti (865 sayılı TK m. 322.1, c. 4).

1956 tarihli 6762 sayılı TTK'nın konuya ilişkin "3. Müzakerelere iştirak edilmemesi." başlıklı 332. maddenin birinci fıkrasının birinci cümlesi ise yönetim kurulu üyelerinin kişisel menfaatlerini yahut usul ve

füruundan birinin, eşinin veya üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının menfaatlerini ilgilendiren konuların müzakeresine katılamayacakları şeklindeydi. 865 sayılı TK'dan farklı olarak 6762 sayılı TTK m. 332.1, c. 1'de üyenin sadece kendisinin değil belirli derecedeki yakınlarının (usul ve füruundan birinin, eşinin veya üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarının) menfaatlerini ilgilendiren konuların da müzakeresine katılamayacağı düzenlenmişti. 865 sayılı TK'da olduğu gibi 6762 sayılı TTK m. 332.1, c. 2 gereğince de böyle bir husus müzakere konusu olduğu takdirde ilgili üye ilgisini yönetim kuruluna bildirmek ve durumu o toplantının tutanağına yazdırmak zorundaydı. Ancak 6762 sayılı TTK m. 332'de, 865 sayılı TK'dan farklı olarak durumun bir de ilk toplanacak genel kurula bildirileceği (bkz. 865 sayılı TK m. 322.1, c. 3) düzenlenmemiştir. Diğer taraftan 865 sayılı TK'da yer verilmeyen 6762 sayılı TTK m. 332.1, c. 3 hükmüne göre, toplantı yapılmadan karar alındığı (6762 sayılı TTK m. 330.2) hâlde, bu durum teklifi tespit eden kâğıda yazılacaktı. 865 sayılı TK'da olduğu gibi 6762 sayılı TTK m. 332.2 uyarınca da bu hükümlere aykırı davranan üyenin, ilgili olduğu işlem yüzünden şirketin meydana gelen zararını tazmin etmek zorunda olduğu düzenlenmişti.

6102 sayılı TTK dönemine gelince; TTK'nın "4. Müzakereye katılma yasağı" başlıklı 393. maddesi uyarınca,

"(1) Yönetim kurulu üyesi, kendisinin şirket dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz. Bu yasağın, yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanır. Tereddüt uyandıran hâllerde, kararı yönetim kurulu verir. Bu oylamaya da ilgili üye katılamaz. Menfaat uyumsuzluğu yönetim kurulu tarafından bilinmiyor olsa bile, ilgili üye bunu açıklamak ve yasağa uymak zorundadır.

(2) Bu hükümlere aykırı hareket eden yönetim kurulu üyesi ve menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin toplantıya katılmasına itiraz etmeyen üyeler ve söz konusu üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan yönetim kurulu üyeleri bu sebeple şirketin uğradığı zararı tazminle yükümlüdürler.

(3) Müzakereye, yasağın nedeniyle katılmamanın sebebi ve ilgili işlemler yönetim kurulu kararına yazılır."

6102 sayılı TTK m. 393 hükmünde konuya ilişkin olarak dikkat çeken

başlıca yenilikler şu şekilde sıralanabilir¹: Yönetim kurulu üyesi bakımından kişisel menfaatin şirket dışı olması gereği öngörülerek kişisel menfaate bir sınır getirilmiş, kavram daraltılmıştır. Yönetim kurulu üyesinin belli derecedeki yakınları için de şirket dışı kişisel menfaat kriteri öngörülmüştür. Yasağın devreye girebilmesi bakımından yönetim kurulu üyesi veya belli derecedeki yakınlarının şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatışması gereği şart koşulmuştur. Bu şartlar gerçekleşmese bile, yönetim kurulu üyesinin toplantıya katılmasının dürüstlük kuralına aykırı olduğu hâllerde yasağın yine devreye gireceği öngörülmüştür. Somut olay bakımından menfaat çatışmasının mevcut olup olmadığı net değilse (tereddüt uyandıran hâllerde) üyenin müzakereye katılıp katılmaması hususundaki kararı yönetim kurulu verir. Yasağa aykırı davranan üyenin yanında menfaat çatışması nesnel olarak varken (herhangi bir araştırma veya yoruma ihtiyaç olmaksızın durum açıkken) ve biliniyorken buna itiraz etmeyen üyeler ve üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan yönetim kurulu üyeleri de şirketin zararından sorumlu tutulmuştur.

II. YASAĞIN AMACI

TTK'nın yönetim kurulu üyelerinin özen ve bağlılık yükümlülüğünü düzenleyen 369. maddesinin birinci fıkrası gereğince, üyeler görevlerini tedbirli bir yöneticinin özeniyle ifa etme ve şirketin menfaatlerini dürüstlük kuralları çerçevesinde gözetme yükümlülüğü altındadırlar. Hükmün gerekçesinde şirket menfaatinin dürüstlük kuralları çerçevesinde gözetilmesi yükümünden, üyenin hiçbir menfaati (şahsi menfaatini yahut hâkim pay sahiplerinin veya bunların yakını olan kişilerin menfaatini) şirket menfaatinin önüne geçirmemesi gereğinin anlaşılması gerektiği ifade edilmiştir. Yine anılan gerekçede de vurgulandığı üzere, bu hüküm ile menfaat çatışması söz konusu olduğunda yönetim kurulunun gerekli önlemleri alması, kimseyi kayırmadan şirket menfaati için rekabet şartlarına uygun şekilde davranması öngörülmüş, yönetim kurulu üyesi ise rekabet yasağına uymanın yanında şirkete karşı kapsamlı bir bağlılık yükümlülüğüne tabi kılınmıştır. Hükmün gerekçesinde yer alan bu ifadeler çerçevesinde menfaatler çatışması söz konusu olduğunda şirketin menfaatinin öncelenmesi gerektiği sonucuna varılabilir². Müzakereye katılma yasağını düzenleyen TTK m. 393 hükmü,

¹ Bkz. Ünal Tekinalp, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, 2020, s. 276-277, N. 12-99.

² Murat Yusuf Akın/Muhammed Sulu, "Yönetim Kurulu Üyelerinin Menfaati ile Şirket Menfaatinin Çatışması Bağlamında Sorumluluk", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 25 (1), 2019, s. 171.

kanun koyucunun önemli gördüğü için özel tedbirler öngördüğü menfaat çatışmasına ilişkin düzenlemelerden biridir³.

Müzakerelere katılma yasağının amacı, üyenin kendisinin veya yakınlarının menfaatini şirketin çıkarına üstün tutma ve bu şekilde şirketin menfaatini kendi veya yakınlarının çıkarı uğruna feda etme tehlikesini engellemektir⁴. Zira yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılması, çoğunlukla ekonomik bazen de psikolojik saiklerle şirket menfaati yerine kendi menfaatini veya hükümde yer verilen kişilerin menfaatlerini üstün tutmasına yönelik bir iradenin karara yansıtılmasına sebep olabilir.

III. YASAĞIN UYGULANMA ŞARTLARI

Yasağın muhatabı şüphesiz yönetim kurulu üyeleridir. Dolayısıyla yasak yönetim kurulu üyelerinin müzakerelere katılmalarına engel teşkil edecektir. Daha önce de dile getirildiği üzere, yönetim kurulu üyesi bakımından yasağın gündeme gelebilmesi için evvela bir menfaat çatışması bulunması gerekir. Bu menfaat çatışmasının şirket ile kimler (üyenin kendisi veya hangi yakınları) arasında bulunması gerektiği TTK m.393.1'de sayılmıştır. Buna göre; şirket ile üyenin kendisi, üyenin alt veya üst soyundan biri, üyenin eşi, üyenin (üçüncü derece dâhil) üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlarından biri arasında bir menfaat çatışması mevcut olmalıdır.

Bu noktada murahhas müdürler bakımından da bir parantez açılmasında fayda vardır. Şöyle ki yönetim ve temsil yetkisi devredilen, ancak kurul üyesi olmayan kişilerin şirket dışı menfaatlerine ilişkin kurul görüşmelerine katılmamaları icap eder⁵. Hükmün getiriliş amacı çerçevesinde bu sonuca

³ İsmail Kırca/Feyzan Hayal Şehirli Çelik/Çağlar Manavgat, *Anonim Şirketler Hukuku*, C. 1, 1. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2013, s. 662-663. TTK m. 395.1 ve 2, m. 396 ve Sermaye Piyasası Kanunu m. 17.3 ve 21 hükümleri, bu hususta özel tedbirler içeren diğer düzenlemelere örnek olarak verilmektedir (Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 663).

⁴ Hayri Domaniç, *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması*, TTK Şerhi II, 1. Bası, Temel Yayınları, 1988, s. 614; Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 495; Veliye Yanlı, "Yönetim Kurulu Üyesinin Müzakereye Katılması Yasağının İhlali Halinde Yetersayı Sağlanmaması Nedeniyle Kararın Geçersizliği", *1. Ticaret Hukuku Kongresi 2021 (Tebliğler)*, 2021, s. 190; Necla Akdağ Güney, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, 2016, s. 209-210; Ayhan Kortunay, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Üyelerin Bilgi Edinme Hakkı*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2015, s. 216; Akar Öcal, "Fransız Belçika ve İsviçre Hukuklarında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müzakerelere Katılmaktan Yasaklanması", *Atatürk Üniversitesi Erzurum Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4 (1-2), 2000, s. 335.

⁵ Akdağ Güney, s. 210; Tuğçe Nimet Yaşar, "Türk Ticaret Kanunu m. 390-393", Kemal

varan *Akdağ Güney*, diğer taraftan bu kişilerin yönetim kurulu üyesi sıfatını kazanamayacak olmaları nedeniyle zaten oy kullanmalarının mümkün olmaması karşısında, yasakla bunların toplantıya katılmalarına mâni olunacağını ifade etmektedir⁶. Aşağıda detaylı şekilde incelendiği üzere yasağın toplantıya katılmaya değil müzakereye ve oy vermeye ilişkin olduğu görüşünü paylaştığımız için, yönetim ve temsil yetkisi devredilen, ancak kurul üyesi olmayan bu kişilerin şirket dışı menfaatlerine ilişkin yönetim kurulu toplantılarına katılabilmelerinde bir sakınca olmamakla birlikte bu konudaki müzakerelere katılmayacakları, açık deyişle yasakla bu kişilerin müzakereye katılmalarının engellenebileceği düşüncesini taşımaktayız.

Yönetim kurulu üyesinin tüzel kişi olduğu durumda, yasağın devreye gireceği menfaat çatışması kural olarak şirket ile üyenin kendisi arasında olabilecektir. TTK m. 393 hükmü ile engel olunması hedeflenen tehlike dikkate alınarak, tüzel kişinin adına toplantılara katılan gerçek kişinin (TTK m. 359.2) ve onun TTK m. 393.1’de sayılan yakınlarının menfaatinin şirket menfaatiyle çatıştığı hâllerde de yasağın gündeme gelmesi gerektiği ileri sürülmektedir⁷. Kanımızca, bu kişinin sadece tüzel kişi adına toplantıya katılan kişi olması (bkz. TTK m. 359.2) ve yönetim kurulu üyesi sıfatının da bulunmaması dikkate alındığında, bu kişiye de kendisiyle (veya TTK m. 393.1’de sayılan

Şenocak (Ed.), *Şirketler Hukuku Şerhi C. 2*, Seçkin Yayıncılık, 2023, s. 2119.

⁶ Akdağ Güney, s. 210.

⁷ İsmail Kırca, “Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 28(2), 2012, s. 57; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 407, 495; Oruç Hami Şener, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, 5. Bası, Seçkin, 2022, s. 359-360; Akdağ Güney, s. 210; Hülya Çoştan, “Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulu Üyeliği”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 29 (1), 2013, s. 126; Cafer Eminoğlu/Fatma Betül Çakır, “Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyesi Seçilmesi ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kuruluna Temsilci Ataması”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18(3-4), 2014, s. 284; Emine Develi, *Tüzel Kişinin Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği*, 1. Bası, Seçkin, Yayıncılık 2016, s. 138; Muhammed Sulu, *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2019, s. 147; Işık Özer, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Müzakerelere Katılma Yasağına Aykırılığın Hukuki Sonuçları”, *Sermaye Şirketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu (Tebliğler – Tartışmalar)*, 2020, s. 357; Yaşar, s. 2118. TTK hükmünde yasağa yönetim kurulu üyelerinin tabi kılınmış olması ve tüzel kişi adına toplantılara katılan gerçek kişinin yönetim kurulu üyesi sıfatını haiz olmaması karşısında yasağın bu gerçek kişilere uygulanabileceğinin kabulünün ancak *Kanunun özüne dayalı olarak yorumlanması* yoluyla mümkün olması nedeniyle bu konuda uygulamada herhangi bir tereddüde yol açmamak amacıyla anılan gerçek kişi bakımından da yasağın uygulanacağı yolunda kanuni bir düzenleme yapılmasının isabetli olacağı yönünde bkz. Ali Murat Sevi, “Anonim Ortaklıkta Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesi Adına Tescil Edilen Gerçek Kişinin Hukukî Sorumluluğu”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 32(3), 2016, s. 51-52.

yakınlarıyla) ilgili hususlarda müzakerelere katılma yasağının uygulanması, hükmün konulma amacıyla ve niteliği ile bağdaşmamaktadır. Ancak yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişinin tek ortaklı bir şirket olduğu ve söz konusu tek ortağın bu şirket adına toplantılara katılan gerçek kişi olarak belirlendiği durumda yasağın devreye girmesi düşünülebilir.

Yasağın devreye girebilmesi için bu kişilerin şirketin menfaatiyle çatışan menfaatlerinin niteliğinin belirlenmesi gerekir. Şöyle ki, hükümde sayılan kişilerin şirket dışı ve kişisel menfaatinde söz edilmektedir. TTK m. 393.1’in gerekçesinde belirtildiği gibi, kişisel menfaat bizzat üyeye veya yakınına ilişkin, bu kişileri konu alan yahut bu kişilerle ilgili olan menfaat olup, esasen bir topluluğa ait olup da anılan kişilerin de faydalanabileceği bir menfaat (kazanç, avantaj, bir zararın önlenmesi vb.) bu kapsamda değildir⁸. Şirket dışı menfaat, pay sahipliği ve yönetim ile ilgili haklardan doğan menfaatler haricindekilerdir⁹. Üyenin şirkete mal satması, bir dairesini kiraya vermesi, hizmet sunması veya şirketten mal veya hizmet alması şirket dışı kişisel menfaat olarak yasağın kapsamındadır¹⁰. TTK m. 393.1’in gerekçesinde de belirtildiği gibi, üyenin (kendisinin veya hükümde sayılan yakınlarından birinin) bir şirket görevine atanması, görevden alınması, yolluk tespiti gibi konuların şirket dışı menfaat olmadığı, dolayısıyla yasağın geçerli olmadığı durumlar olarak kabul edilmelidir¹¹.

Diğer taraftan, TTK m. 393.1, c. 2 gereğince yasağın dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanacak olması hükümde sayılan kişilerin kapsamını genişletir. TTK m. 393.1’in gerekçesinde zikredildiği üzere, müzakere konusunun -hükümde sayılanların kapsamı dışında kalan- örneğin

⁸ Keza öğretilde aynı yönde bkz. Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 496; Mehmet Bahtiyar, *Ortaklıklar Hukuku*, 15. Bası, Beta Yayıncılık, 2021, s. 213 dph. 370; Kortunay, s. 217. Bu bağlamda, şirketteki pay sahibi işçileri temsilen görevli ve kendisi de pay sahibi bir işçi olan üyenin işçilere yapılacak ücret zammının tespit edilmesine ilişkin görüşmelere veya bayilerin teşkil ettiği pay sahibi grubunu temsilen görev yapan ve kendisi de pay sahibi bayi olan üyenin bayilere verilecek kâr marjının tespit edilmesine ilişkin müzakerelere katılabileceği, çünkü bu durumlarda kişisel değil bir topluluğun menfaatinin mevzu bahis olduğu yönünde bkz. Kortunay, s. 217-218.

⁹ Ersin Çamoğlu (Reha Poroy/Ünal Tekinalp), *Ortaklıklar Hukuku I*, 15. Bası, Vedat Kitapçılık, 2021, s. 418, N. 578; Tekinalp, s. 276, N. 12-99.

¹⁰ Tekinalp, s. 276, N. 12-99.

¹¹ Keza öğretilde aynı yönde bkz. Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 496; Bahtiyar, s. 213 dph. 370; Akdağ Güney, s. 210; Kortunay, s. 217. Bu bağlamda, yönetim kurulu üyesinin kendisinin de aday olduğu murahhas üye seçilmesine ilişkin müzakerelere katılıp oy kullanabileceği yönünde bkz. Kortunay, s. 217.

üyenin eski eşi, üyenin ortağı olduğu bir şahıs şirketi veya üyenin ortağı ile ilgili olduğu durumlarda dürüstlük kuralının gereği olarak yasak geçerli hâle gelir¹². Öğretide, üyenin hakimiyeti altındaki bir sermaye şirketinin¹³ (bkz. TTK m. 436.1) veya üyenin nişanlısının¹⁴ yahut üyenin dördüncü derece kan veya kayın hısımlarından birinin¹⁵ dürüstlük kuralı gereği bu kapsamda değerlendirilebileceği belirtilmektedir. Yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılmasının dürüstlük kuralına aykırılık teşkil edip etmediği, kuşkusuz somut olay çerçevesinde değerlendirilip karara varılması gereken bir husustur. Buna karşılık öğretide bir görüş ise üyelerin bağlılık yükümlülüğüne tabi olması nedeniyle zaten şirketin menfaatinin ön planda tutma zorunluluğu altında olması karşısında, yasağın bu şekilde genişletilmesinin doğru olmadığı yönündedir. Bu görüşe göre, dürüstlük kuralının daraltıcı biçimde yorumlanması yönetim kurulu üyelerinden bazılarının görevlerini gereğince yerine getirmelerine mâni olabilecektir¹⁶.

Öğretide, dürüstlük kuralının gereği olan durumların yasağın kapsamını, menfaatin niteliği ile ilgili olarak hükümde öngörülen sınır açısından da genişleteceği öngörülmüştür. Bu görüşe göre, müzakere konusu üyenin veya belli derecedeki yakınlarının şirket dışı menfaatiyle ilgili olmasa da üyenin toplantıya katılması dürüstlük kuralına aykırı olduğu takdirde üye yasağa tabi olmalıdır¹⁷. Bir kere, TTK m. 393'te bahsi geçen şirket dışı kişisel menfaat -gerekçeden de yola çıkılarak- dar yorumlanmalıdır, zira yönetim kurulu üyelerinin müzakereye katılma yasağı ancak çok yoğun bir menfaat çatışmasının söz konusu olduğu durumlarda gündeme gelmelidir¹⁸. Ayrıca bağlılık yükümlülüğünün şirket menfaatlerini ön planda tutmayı gerektirdiği ve yönetim kurulu üyesine toplantılara katılıp oy kullanma görevinin kanunda hem bir hak hem de bir yükümlülük olarak öngörülmüş olması karşısında, yasağın dar yorumlanması lazım gelir¹⁹. O hâlde yasağın yönetim kurulu

üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanmasının kanımızca sadece hükmün ilk cümlesinde belirtilen kişi sınırını genişleten bir nitelik taşıdığı, şirket dışı kişisel menfaatin yanında şirket içi kişisel menfaati de yasağa dâhil eden bir nitelikte olmadığı kabul edilmelidir. Örneğin şirketin çok kıymetli bir apartman dairesinin yönetim kurulunda da yer alan hâkim pay sahibinin TTK m. 393.1'de sayılanlar dışındaki ancak bu kişiyle ilişkili birisi tarafından alınmak istenmesi hâlinde müzakereye katılma yasağı söz konusu olmalıdır. Nitekim hükmün gerekçesinde verilen örnekler de (müzakerenin konusunun bir üyenin ortağını, ortağı olduğu bir şahıs şirketini, eski eşini vs. ilgilendirmesi) bu durumu ortaya koymaktadır.

Üyenin müzakereye katılıp katılmayacağı hususunda dürüstlük kuralının devreye girdiği durumda tereddüt duyulan hâllerde, kararı yönetim kurulu verir ve bu oylamaya ilgili üye iştirak edemez (TTK m. 393.1, c. 3 ve 4). TTK m. 393.1'in gerekçesinde de ifade edildiği üzere, organlar arasında hiyerarşik bir ilişki bulunmaması nedeniyle yönetim kurulunun bu husustaki kararı kesindir. Uyuşmazlık genel kurula götürülemez. Bu karara karşı dava yolunun açık olup olmadığı sorunun çözümü gerekçede belirtildiği üzere içtihat ve öğretiyeye bırakılmıştır. Kanımızca dürüstlük kuralının kurulca uygulanmasının mahkeme denetimine açık olması bir gerekliliktir. Aksi durum yönetim kurulundaki bazı üyelerin bazı üyeleri birçok kararda müzakere dışı bırakmak yönündeki kötü niyetinin denetimsiz kalmasına yol açar. Menfaat uyuşmazlığı yönetim kurulunca bilinmiyor olsa dahi ilgili üye bunu açıklamak ve yasağa uymak mecburiyetindedir (TTK m. 393.1, c. 5). Diğer üyelerinin uyuşmazlığı bildiği durumlarda onlar da müzakereye katılma yasağına konu olan hususu açıklamakla yükümlü olmalıdır²⁰. Yasak nedeniyle müzakereye katılmamanın nedeni ve ilgili işlemler yönetim kurulu kararına yazılır (TTK m. 393.3). Hükmün gerekçesinde de vurgulandığı gibi bu durum, kamuyu aydınlatma ve kurumsal yönetim ilkesinin yansımalarıdır.

IV. YASAĞIN KAPSAMI

TTK'nın "4. Müzakereye katılma yasağı" başlıklı 393. maddesinin birinci fıkrasında, yönetim kurulu üyesinin kendisinin veya belirli derecedeki yakınlarının kişisel ve şirket dışı menfaatiyle şirketin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılmayacağı ifade edilmiştir. O hâlde, üyenin menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili müzakerelere katılmasının yasağın

¹² Keza öğretide aynı yönde bkz. Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 497.

¹³ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 497.

¹⁴ Kübra Ercoşkun Şenol, "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantıları", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, Prof. Dr. Nur Centel'e Armağan, 19(2), 2013, s. 1712; Sulu, s. 151.

¹⁵ Sulu, s. 151.

¹⁶ Kortunay, s. 218.

¹⁷ Tekinalp, s. 276, N. 12-99.

¹⁸ Akdağ Güney, s. 210.

¹⁹ Akdağ Güney, s. 210; Yaşar, s. 2117.

²⁰ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 498.

kapsamında olduğu hususunda bir tereddüt yoktur. Toplantıya katılmanın yasağın kapsamında olup olmadığı hususu ise tartışmalıdır. TTK m. 393.1'in gerekçesinde, yönetim kurulu üyesinin kendisi veya belirli derecedeki yakınları ile şirket arasında menfaat çatışmasının olduğu durumlarda toplantıya katılamayacağından bahsedilmektedir. Yine, TTK m. 393.2 şu şekildedir: “[b]u hükümlere aykırı hareket eden yönetim kurulu üyesi ve menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin toplantıya katılmasına itiraz etmeyen üyeler ve söz konusu üyenin toplantıya katılması yönünde karar alan yönetim kurulu üyeleri bu sebeple şirketin uğradığı zararı tazminle yükümlüdürler.”

Öğretide bir görüş, bu yasağın toplantıya katılmayı da kapsadığı yönündedir²¹. Bu bağlamda, üyenin menfaat çatışması ile ilgili konu müzakere edileceği zaman toplantıdan çıkması gerektiği, ancak aynı toplantıda görüşülecek başka hususlar ile ilgili müzakerelere katılabileceği belirtilmektedirler²². Diğer bir görüşe göre, yasağa tabi üye sadece müzakereye katılamaz, ancak toplantıya katılabilir²³, hatta *İmregün*'e göre toplantıya katılmalıdır²⁴. *Kırca*, TTK m. 393'te yasaklanan husus olan müzakereye katılmamaktan kastın konu ile ilgili oylamaya geçmeden önceki tartışmalara iştirak etmemek olduğunu ifade etmektedir²⁵.

Bir kere, üyenin menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili müzakerelere katılmayacağı hususunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Burada asıl açıklığa kavuşturulması gereken sorun, üyenin menfaat çatışması oluşturan konu müzakere edilirken toplantıda mevcut olup olamayacağıdır. Yasağın kapsamını tayin eden hükmün 393. maddenin birinci fıkrası olduğu ve bu fıkra üyenin müzakereye katılmayacağından söz edilmiş olması göz önüne alınırsa, üyenin menfaat çatışması oluşturan konu müzakere edilirken toplantıda mevcut olabileceği sonucuna varılabilir. Zira “müzakere” kelimesi, “bir konuyla ilgili

fikir alışverişinde bulunma, oylama” anlamına gelmektedir²⁶. Toplantıda mevcut olup olmaması önem arz etmeksizin üye bakımından yasak olan husus menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili görüş açıklamaktır. Üyenin menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili herhangi bir görüş açıklamaksızın sadece fiziken toplantıda yer almasının diğer üyeleri etkileyeceği düşüncesine katılmamaktayız.

Yasağın oy vermeyi kapsayıp kapsamadığı hususunda ise *Domaniç*, yasaklı üye veya üyelerin katılmasıyla alınan kararların geçerli olduğunu savunmaktayken²⁷, öğretilerde baskın görüş yasağın oy vermeyi de kapsadığı yönündedir²⁸. Bu sonuca özellikle hükmün amacından yola çıkılarak varılmaktadır. Şöyle ki hükmün engellemek istediği tehlike üyenin oylamaya katılması durumunda evleviyetle gündeme gelecektir²⁹. Bu görüşe katılmakla birlikte, hükmün sadece amacının değil lafzının da (madde metninin de) bu görüşü desteklediği düşüncesindeyiz. Şöyle ki, 393.1'de geçen “[t]ereddüt uyandıran hâllerde, kararı yönetim kurulu verir. Bu oylamaya da ilgili üye katılamaz.” şeklindeki ifadeden, yani hükümde bu oylamaya **da** denilmesinden yola çıkılarak ilgili üyenin daha önceki cümlede bahsi geçen konu ile ilgili oylamaya da katılmayacağı sonucuna varılabilir.

Netice itibarıyla yasaklı üye menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili müzakereye ve oylamaya katılamaz.

V. YASAĞA AYKIRILIĞIN SONUÇLARI

Yasağa aykırılığın sonuçlarının hukuki sorumluluk ve alınan yönetim kurulu kararının geçerliliğine etkisi olmak üzere iki açıdan değerlendirilmesi gerekir.

A. Hukuki Sorumluluk

Yasağa aykırılığın sonuçları hususunda öncelikle TTK'nın müzakereye katılma yasağını düzenleyen 393. maddesini ele almak gerekir. Zira anılan hükmün ikinci fıkrasında yasağa aykırılık durumunda tazminat sorumluluğu öngörülmüştür. TTK m. 393.2 gereğince, TTK m. 393.1'e aykırı hareket

²¹ Ersin Çamoğlu, *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle)*, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, 2010, s. 89, 91; Bahtiyar, s. 213-214, 238; Akdağ Güney, s. 209; Yanlı, s. 190, 205.

²² Bahtiyar, s. 214; Gizem Kılıç Akyıldız, “Karar İncelemesi: Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Yönetim Kurulu Toplantısına Çağrılmaması ve Alınan Kararlara Etkisi”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi*, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, 19(Özel Sayı), 2017, s. 2306.

²³ Fatih Bilgili/Ertan Demirkapı, *Şirketler Hukuku*, 9. Bası, Dora Yayıncılık, 2013, s. 402.

²⁴ Oğuz İmregün, “Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları ve Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları”, Prof. Dr. Hayri Domaniç'e 80. Yaş Günü Armağanı, C. 1, 2001, s. 287.

²⁵ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 499.

²⁶ Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi 5 Ekim 2022.

²⁷ Domaniç, s. 616.

²⁸ Çamoğlu, s. 89; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 418, N. 578; Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 499; Özer, s. 360-362.

²⁹ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 499; Özer, s. 360-362.

eden, menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin müzakereye iştirak etmesine itiraz etmeyen, ilgili üyenin müzakereye katılması yönünde karar alan yönetim kurulu üyeleri şirketin bu sebeple uğradığı zararı tazmin etmekle yükümlüdürler.

TTK m. 393.1 ve 2'den yola çıkılarak tazminat sorumluluğunun doğumuna yol açabilecek hükmün ihlali teşkil eden durumlar şu şekilde sıralanabilir: Yasağın kapsamındaki üye bakımından müzakerelere katılması, oylamaya katılması, tereddütlü durumlarda yönetim kurulunca alınacak yasaklama ile ilgili kararın oylamasına katılması ve menfaat çatışmasını açıklamaması; diğer üyeler bakımından ise menfaat çatışması nesnel olarak varken ve biliniyorken ilgili üyenin müzakereye katılmasına itiraz etmemesi ve ilgili üyenin müzakereye katılması yönünde oy kullanmasıdır.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin TTK m. 553 vd. hükümleri mevcutken müzakerelere katılma yasağına aykırılık nedeniyle doğacak zararların tazmini için ayrı bir sorumluluk hükmünün (TTK m. 393.2) öngörülmüş olması öğretide eleştirilmekte ve bu düzenleme tarzının TTK m. 553 vd. hükümlerinin müzakerelere katılma yasağına aykırılıktan kaynaklanan sorumluluk bakımından uygulama alanı bulup bulamayacağı sorununun doğuracağı ifade edilmektedir. Nitekim bu husus 6762 sayılı TTK m. 332 bağlamında da tartışma konusu yapılmıştır³⁰. TTK m. 393.2'nin gerekçesinde, hükümde özel bir sorumluluk durumunun öngörüldüğü ifade edilmektedir. Keza öğretide burada özel bir sorumluluk hâlinin söz konusu olduğunun ifade edildiğine tesadüf edilmektedir³¹. Diğer taraftan, burada özel bir sorumluluk hâlinin öngörülmüş olduğunun kabulünün sorumluluğa ilişkin genel hükümlerin uygulanmasına engel teşkil edeceği düşüncesini savunan Özer, TTK m. 393.2'de özel bir sorumluluk durumu öngörülmüş olmasından yola çıkarak uygulanacak sonuçların maddede öngörülenlerle sınırlı olduğu neticesine ulaşmaktadır³². *Cankat* ise bir taraftan burada özel bir sorumluluk hâlinin öngörülmüş olduğunu kabul etmekte diğer taraftan ise TTK m. 393.2'de hüküm bulunmayan durumlarda TTK m. 553 vd. hükümlerinin uygulama alanı bulabileceği, dolayısıyla da müzakerelere katılma yasağına aykırılıktan

kaynaklanan sorumluluğun TTK m. 393'te yer verilmeyen şartlarının TTK m. 553 vd. hükümlerine göre tespit edileceği sonucuna varmaktadır³³. Bu noktada TTK m. 393.2'de öngörülen sorumluluğun şartları ve sonuçlarına ilişkin eksikliklere TTK m. 553 vd. hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağı sorusuna olumlu yanıt veren görüşe katıldığımızı belirtmek isteriz. O hâlde TTK m. 393.2'de düzenleme bulunmayan durumlarda TTK m. 553 vd. hükümleri uygulanabilecektir.

Varılan bu sonuca uygun şekilde, tazminat sorumluluğunun doğması için yukarıda sayılan, TTK m. 393'ün ihlali teşkil eden durumlardan birinin mevcudiyeti yanında zarar, illiyet bağı ve kusur unsurlarının da bulunmasının icap ettiği söylenebilir³⁴. Şöyle ki TTK m. 393'e aykırı şekilde alınan bir karara dayalı olarak yapılan işlem sonucunda şirket bir zarara uğramış olmalı ve zarar ile TTK m. 393'ün ihlali teşkil eden durum arasında uygun illiyet bağı mevcut olmalıdır³⁵. Ayrıca TTK m. 393 hükmünde üyelerin tazminat sorumluluğunun doğması hususunda kusur yönünden bir ayırım yapılmış olduğuna dikkat çekmek gerekir. Şöyle ki sorumluluk, yasağa tabi olan üye bakımından yasağın varlığını bilmesine veya hafif ihmâl de dahil olmak üzere kusuruna dayalı bilgisizliğine; diğer üyeler bakımından ise menfaat çatışmasının nesnel olarak mevcudiyetine ve anılan durumun bu kişilerce bilinmesine bağlı tutulmuştur³⁶. Menfaat çatışmasının nesnel olarak mevcut olması ise çatışmanın herhangi bir araştırma veya yoruma lüzum bırakmayacak kadar açık olması demektir³⁷. Menfaat çatışmasının nesnel olarak mevcut olduğu durumlarda artık bunun bilindiğinin kabul edilmesinin gerekli olması karşısında, TTK m. 393.2'deki "*nesnel olarak varken ve biliniyorken*" ifadesinde yer alan "*ve*" bağlacının "*veya*" olarak anlaşılacak bilme durumunun menfaat çatışmasının nesnel olmadığı durumlarda aranması yerinde olur³⁸.

³⁰ Bu tartışma için ve 6762 sayılı TTK m. 332'de düzenlenmeyen hususlarda 6762 sayılı TTK m. 336 vd. hükümlerinin uygulama alanı bulacağı görüşünde bkz. Çamoğlu, s. 90-91.

³¹ N. Ayşe Odman Boztosun, *Hukusal Açıdan Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği*, 1. Bası, Seçkin, 2013, s. 149; Rifat Cankat, *Anonim Ortaklıklar Hukukunda İlişkili Taraf İşlemleri*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2022, s. 294; Özer, s. 364.

³² Özer, s. 364.

³³ Cankat, s. 294. *Odman Boztosun*'un da devamında sorumluluğun kapsamına ilişkin özel bir hükmün öngörülmemiş olduğu gerekçesiyle bu konuda TTK m. 557.1'in uygulama alanı bulabileceğini ifade etmiş olmasından yola çıkılarak benzer bir tavır aldığını söylemek mümkündür (bkz. *Odman Boztosun*, s. 149).

³⁴ TTK m. 553 vd. gereğince sorumluluğun şartları, kanundan veya esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerin ihlali, zarar, illiyet bağı ve kusurdur. Bu hususta bkz. Şener, s. 421 vd.; Akdağ Güney, s. 292 vd.; Ali Murat Sevi, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeleri ve Yöneticilerin Özen Yükümlülüğü*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2021, s. 44, 225-226.

³⁵ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 498; Akdağ Güney, s. 212; Cankat, s. 294.

³⁶ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 498.

³⁷ Tekinalp, s. 277, N. 12-99; Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 498; Cankat, s. 296.

³⁸ Kırca/Şehirli Çelik/Manavgat, s. 498.

Yine, yasağa aykırılık nedeniyle sorumluluğu doğuran şartların mevcudiyeti durumunda pay sahipleri ve alacaklılarının TTK m. 553.1 çerçevesinde sorumluluk davası açıp açamayacakları sorusuna, yukarıda varılan sonuca da uygun şekilde olumlu yanıt verilmesi gerekir³⁹.

Nihayet TTK m. 393.2'nin gerekçesinde "[s]orumluluk kusur esasına dayanır ve müteselsil değildir. Çünkü, bir kurul karar veya eylemi yoktur." şeklinde bir belirleme yapılmaktadır. Buna karşılık öğretide isabetli şekilde müteselsil bir sorumluluk hâlinin söz konusu olduğu kabul edilmektedir⁴⁰. Bu konuda TTK m. 557.1'de düzenlenen farklılaştırılmış teselsül uygulama alanı bulur ve üyeler *kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde* müteselsilen sorumlu olurlar⁴¹.

B. Alınan Yönetim Kurulu Kararının Geçerliliğine Etkisi

Yasağa aykırılığın sonuçları hususunda değerlendirilmesi gereken ikinci husus, bu durumda alınan yönetim kurulu kararının hukuki akıbetidir. Nitekim yasağa aykırılık hâlinde alınan kararın geçerli olup olmayacağı hususu bilimsel öğretide tartışmalıdır.

Öğretide bir kısım yazarlar, yasağı düzenleyen hükümden öngörülen yegâne sonucun tazminat sorumluluğu olmasından yola çıkarak, alınan kararın geçerli olacağı neticesine varmaktadırlar⁴². Anılan görüş taraftarlarından *Teoman* savını ayrıca aksinin kabulünün menfaatler dengesine ve işlemleri mümkün olduğunca ayakta tutma ilkesine aykırılık teşkil edeceği gerekçesine dayandırmaktadır⁴³. Yine bu görüşe göre alınan kararın geçersiz olduğunun kabulü hâlinde zaten herhangi bir zarar söz konusu olmayacağı için tazmini

öngören hüküm de uygulanamayacaktır⁴⁴.

Yasağa aykırılığın tazminat yanında kararın geçersizliğine de yol açabileceği yönündeki karşı görüşlerden ilkinde göre, yani ikinci görüşe göre, yasaklı üye hesaba katılmadığı takdirde gerekli toplantı veya karar yetersayısına erişilemiyorsa/gerekli nisaplara ancak yasaklı üyenin hesaba dâhil edilmesi durumunda ulaşılabiliyorsa alınan karar geçersiz olacaktır (Yasağa tabi üyenin hesaba dâhil edilmemesi toplantı ve karar yetersayılarını etkilemiyorsa/gerekli nisaplara yasaklı üye hesaba katılmasa da ulaşılabiliyorsa alınan karar geçerli olacaktır)⁴⁵. Anılan görüşün gerekçeleri ise şunlardır: Yasağa aykırılığın Kanunda tazminat sorumluluğuna tabi tutulmuş olması aykırılığın, kararın geçersizliğine yol açmayacağı manasına gelmez⁴⁶. Bu görüş çerçevesinde (alınan karar geçerli olsa da olmasa da) yasağa aykırılığının zarara yol açtığı durumlar ortaya çıkabileceği için tazmini öngören hükmün uygulama alanı bulabileceği hâller vardır⁴⁷.

Yasağa aykırılığın tazminat yanında kararın geçersizliğine de yol açabileceği yönündeki karşı görüşlerden ikincisi, yani üçüncü görüş, yasaklı üyenin oyunun geçersiz sayılması gerektiği ve üyenin oyu hesaba katılmaksızın yetersayıya erişilmediği takdirde alınan kararının yoklukla malul olduğu yönündedir⁴⁸. Bu görüş ikinci görüşten farklı olarak hükümsüzlük sonucuna toplantı yetersayısına değinmeksizin karar yetersayısını dikkate alarak varmıştır⁴⁹. Üçüncü görüşün gerekçesi ise yasağın ihlalinin yaptırımının tazminatla sınırlı olduğunun kabulünün yasağı düzenleyen hükmün amacına uygun düşmeyeceği düşüncesidir⁵⁰.

⁴⁴ Teoman, s. 13-14; Helvacı, s. 74.

⁴⁵ Bu yönde bkz. yetersayılar diyerek hem toplantı hem de karar yetersayısına işaret ederek Çamoğlu, s. 91; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 418, N. 578; Özge Ayan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları, 1. Bası, Adalet Yayınevi, 2013, s. 131. Açıkça her iki yetersayıyı da zikrederek Gönen Eriş, Açıklamalı – İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, C. 2, 3. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2004, s. 1915; Yanlı, s. 203-207. Katılmaması gereken üyenin katılımıyla yetersayının sağlanması durumunda yokluğun söz konusu olacağı yönünde bkz. Bahtiyar, s. 239.

⁴⁶ Yanlı, s. 206.

⁴⁷ Yanlı, s. 206-207.

⁴⁸ Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 499.

⁴⁹ Bkz. Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 499.

⁵⁰ Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 499.

³⁹ Bu soruya olumlu yanıt verenler için bkz. Akdağ Güney, s. 211; Yaşar, s. 2122. *Akdağ Güney*, hükmün amacından ve şirketin davayı açmadığı durumlarda pay sahiplerinin ve alacaklılarının da bu zarara katlanmalarını beklemenin yerinde olmayacağı düşüncesinden yola çıkmaktadır (s. 211).

⁴⁰ Tekinalp, s. 277, N. 12-99; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 419, N. 578; Akdağ Güney, s. 211; Cankat, s. 296.

⁴¹ Odman Boztosun, s. 149.

⁴² Domaniç, s. 616; Ömer Teoman, "Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Müzakerelere Katılma Yasağına (TTK 332) Aykırılığın Yaptırımı Nedir?", *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 26(4), 2010, s. 11-14; Mehmet Helvacı, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu*, 2. Bası, Beta Yayıncılık, 2001, s. 74; Bilgili/Demirkapı, s. 402; Akdağ Güney, s. 211.

⁴³ Teoman, s. 12.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, yasağın ihlalinin tek yaptırımının tazminat sorumluluğu olduğu yönündeki ilk görüşe katılmak mümkün değildir. Aşağıda da değinileceği üzere yasağa aykırılık durumunda alınan kararın geçersiz olduğu kabul edildiğinde, bu karara dayanılarak yapılan işlemin karşı tarafının da iyiniyetli olmaması şartıyla şirket bu işlemle bağlı olmayacaktır ve böylece (işlemlerle ilgili kalıp sonradan zararının tazmin edilmesi yerine) şirketin zarara uğramasına mâni olunabilecektir.

Yönetim kurulunda yasaklı üyelerin mevcut olduğu durumda menfaat çatışması teşkil eden konuda alınacak kararın geçersizliği sonucuna hem toplantı hem de karar nisabı açısından mı yoksa sadece karar nisabı bağlamında mı varılması gerektiği sorununa gelince, bu sorunu esasen yasağın kapsamı bakımından ele almak gerekir. Şöyle ki daha önce de dile getirdiğimiz üzere yasak, müzakereye ve oylamaya katılmayı kapsadığı için menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili görüş beyan edemeyecek, özellikle de oylamaya katılmayacak, dolayısıyla oyu kararın alınmasını sağlayamayacak üyenin toplantıya katılması veya katılmaması bir anlam ifade etmeyecektir. Bu yüzden böyle bir durumda toplantı yetersayısının aranmaması gerektiği görüşünü taşımaktayız. Yasaklı üyenin konu ile ilgili oylamaya katılmayacak olması nedeniyle kararın geçersizliğinin karar yetersayısının mevcut olup olmaması bağlamında tespit edilmesi gerektiği düşüncesini paylaşmaktayız.

Yasağa tabi üyenin veya üyelerin söz konusu olduğu durumlarda toplantı ve karar yetersayılarının hesaplanmasına gelince bu konuda öğretilerde iki görüş mevcuttur. Birinci görüş, yasaklı üyenin toplantı yetersayısının belirlenmesinde hesaba katılacağı, ancak karar yetersayısının hesaplanmasında dikkate alınmayacağı⁵¹, ikinci görüş ise, yasağa tabi üyenin hem toplantı hem de karar yetersayılarının tespitinde hesaba katılmayacağı⁵² yönündedir.

Daha önce de dile getirildiği üzere kurulda yasaklı üyenin bulunması durumunda toplantı yetersayısının aranmaması, kararın geçersizliğinin sadece karar yetersayısının mevcut olup olmadığı bağlamında tespit edilmesi gerektiği düşüncesindeyiz. Bu kabulün ise karar yetersayısının tespitinde “toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu”nun esas alınması nedeniyle sorun teşkil edebileceğini belirtmek gerekir. Şöyle ki, örneğin üye tam sayısı 5 olan bir yönetim kurulunda yasağa tabi üye sayısının 3 olması durumunda

ikisi yasaklı 4 üyenin toplantıya katıldığı bir ihtimalde eğer 4’ün çoğunluğu olarak 3 üyenin olumlu oyunun gerekli olduğu kabul edilirse, yasaklı olmayan üye sayısı 2 olduğu için bu yetersayıya ulaşılması imkânsız olacaktır.

Bu sorunun çözümüne ilişkin olarak birinci ihtimal, karar nisabının toplantıda hazır bulunan üye sayısından yasaklı üye sayısı çıkarılarak bulunan sayının çoğunluğu olarak hesaplanması, yani örneğin ikisi yasaklı 4 üyenin toplantıya katıldığı ihtimalde yasaklı olmayan 2 üyenin çoğunluğu, yani yasaklı olmayan iki üyenin olumlu oyuyla karar alınabileceği ileri sürülebilir. Ancak bu ihtimalde diyelim ki yasaklı üyelere biri gelmedi, yani ikisi yasaklı 3 üye katıldı, üçten iki çıkarılarak yasaklı olmayan 1 üyenin olumlu oyu ile karar alınabileceği ileri sürülebilecektir. İkinci ihtimal, karar yetersayısının toplantıda hazır bulunan üyelerin değil de oy hakkı bulunan üyelerin çoğunluğu olarak tespit edilmesidir. Bu görüşün kabulü durumunda bu örnekte oy hakkı bulunan üye sayısı 2 olduğuna göre 2’nin çoğunluğu, yani 2 üyenin olumlu oyu gerekli olacaktır. Bu ikinci görüşün daha isabetli olacağı kanaatindeyiz⁵³. Bu kabul esasen içerisinde toplantı nisabını da barındırmaktadır. Şöyle ki kurulda menfaat çatışması teşkil eden konu ile ilgili kararın yasaklı olmayan, yani oy hakkı bulunan üyelerin çoğunluğuyla alınabileceğini söylemek aynı zamanda bu üyelerin olumlu oy kullanabilmeleri için toplantıya da katılmaları gerektiğini kabul etmek demektir. Bu nedenle ayrıca toplantı nisabı aramaya da gerek olmayacaktır.

Sonuç olarak, *de lege ferenda* TTK m. 393’te öncelikle yasağın kapsamının net bir şekilde belirlenmesinin, eğer bu yasağın müzakereye ve oylamaya katılmayı kapsadığı kabul edilmek isteniyorsa maddeye hüküm eklenerek menfaat çatışması teşkil eden konu ile ilgili karar alınırken toplantı yetersayısının aranmayacağı ve/veya karar yetersayısının ise bu oylamaya katılma hakkı bulunan, yani oy hakkı bulunan üye sayısının çoğunluğu olduğunun belirlenmesinin isabetli olacağı düşüncesindeyiz⁵⁴.

Yasağa aykırılık durumunda alınan kararın geçerli olup olmayacağı hususunda birinci görüşe karşı çıkan, yani tazminat yanında yönetim kurulunda alınan kararın geçersizliğinin de gündeme gelebileceğini savunan, yani ikinci veya üçüncü görüşü savunan yazarlar geçersizliğin türü ile ilgili olarak farklı sonuçlara varmışlardır. Şöyle ki yazarlardan bir kısmı bu konuda herhangi bir

⁵¹ İmregün, *Karar*, s. 287.

⁵² Çamoğlu, s. 91; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 418, N. 578; Kılıç Akyıldız, s. 2306, dph. 15; Yanlı, s. 205, s. 208-209.

⁵³ Bkz. ve karşı. SerPK m. 17.3.

⁵⁴ Bkz. ve karşı. TTK m. 390.4.

belirleme yapmaksızın geçersizlikten⁵⁵, bazıları butlanla maluliyetten⁵⁶, bizim de katıldığımız üçüncü bir kısım ise yokluktan⁵⁷ bahsetmektedir. Zira kurucu unsurlarda bir eksiklik bulunduğu takdirde yokluk gündeme gelir⁵⁸ ki şekil şartlarına uyulmadan, yani kurucu/şekli nitelikteki emredici hükümlere aykırı biçimde alınan yönetim kurulu kararları yok hükmündedir⁵⁹. Bu bağlamda karar yetersayılarına uyulmadan alınan yönetim kurulu kararlarının da yok hükmünde olduğunun kabulü gerekir⁶⁰.

Yasağa aykırılık durumunda alınan yönetim kurulu kararına dayanılarak yapılan işlemin geçersiz olup olmadığı ele alınacak olursa, 6762 sayılı TTK döneminde, müzakereye katılma yasağına aykırılık durumunda toplantıda alınan kararın geçersiz olmayacağını savunan yazarlardan *Domaniç*, yasağa tabi üye veya onun yakınlarına haksız bir yarar temin eden karara dayanılarak yapılan sözleşme veya işlemin koşulları varsa hile nedeniyle feshedilebileceği görüşündeydi⁶¹. Bizim de katıldığımız görüşe göre, bu hususta işlemin karşı tarafının iyiniyetli olup olmamasına göre farklı sonuca varmak gerekir. Şöyle ki, eğer işlemin karşı tarafı iyiniyetliyse (kararın geçersiz olduğunu bilmiyor veya bilmesi gerekmiyorsa) şirket bu işlemle bağlıdır, aksi takdirde yapılan işlem şirketi bağlamaz⁶². Öte yandan, işlemin karşı tarafı yasağa tabi üyenin bizatihi kendiyse, hukuka aykırı şekilde alınmasına yol açtığı, işleme dayanak teşkil eden yönetim kurulu kararının geçersizliğini bilmediğini ileri süremeyeceği için yapılan işlem şirketi bağlamaz⁶³. Zira üyenin bu yoldaki iddiası TMK m. 2'ye aykırılık teşkil eder.

SONUÇ

Bu çalışmada vardığımız önemli sonuçları şu şekilde sıralamak mümkündür:

⁵⁵ Çamoğlu, s. 91; Çamoğlu (Poroy/Tekinalp), Ortaklıklar I, s. 418, N. 578; Ayan, s. 131.

⁵⁶ Eriş, s. 1915.

⁵⁷ Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 499; Bahtiyar, s. 239; Özer, s. 368, 371.

⁵⁸ Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 511; Hediye Bahar Sayın, *Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*, 2. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2017, s. 63.

⁵⁹ Oğuz İmregün, *Anonim Ortaklıklar*, 4. Bası, Yasa Yayınları, 1989, s. 214; Bahtiyar, s. 215.

⁶⁰ Bahtiyar, s. 216; İmregün, *Anonim*, s. 214; Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 512.

⁶¹ Domaniç, s. 616.

⁶² Kırca/Şehirali Çelik/Manavgat, s. 499-500; Yanlı, s. 207-208; Cankat, s. 298.

⁶³ Yanlı, s. 208.

TTK m. 393.1 gereğince şirketin menfaati ile yönetim kurulu üyesinin kendisinin yahut üyenin alt veya üst soyundan birinin ya da üyenin eşinin yahut üyenin (üçüncü derece dâhil) üçüncü dereceye kadar kan veya kayın hısımlarından birinin şirket dışı kişisel menfaatinin çatıştığı konularda üye bakımından müzakereye katılma yasağı gündeme gelecektir. Üyenin dürüstlük kuralı gereği müzakereye katılmaması gereken hâller de yasağın kapsamındadır.

Üyenin tüzel kişi olduğu hâlde yasağın devreye gireceği menfaat çatışması şirket ile üyenin kendisi arasında olabilecektir. Tüzel kişinin adına toplantılara katılan gerçek kişinin kendisi veya TTK m. 393.1'de sayılan yakınlarıyla ilgili hususlarda yasağın uygulanmasının hükmün getiriliş gayesi ve niteliğiyle bağdaşmadığı kanaatini taşımaktayız. Zira bu kişi sadece tüzel kişi adına toplantıya katılan kişidir (bkz. TTK m. 359.2) ve yönetim kurulu üyesi sıfatına da sahip değildir. Buna karşılık, yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişi tek ortaklı bir şirket ve bu tek ortak da anılan şirket adına toplantılara katılan gerçek kişi olduğu takdirde yasağın gündeme gelmesinin düşünülebileceği fikrindeyiz.

Yasağın yönetim kurulu üyesinin müzakereye katılmamasının dürüstlük kuralının gereği olan durumlarda da uygulanmasının sadece hükmün ilk cümlesinde belirtilen kişi sınırını genişleten bir nitelik taşıdığı, şirket dışı kişisel menfaatin yanında şirket içi kişisel menfaati de yasağa dâhil eden bir nitelikte olmadığı kanaatindeyiz. Nitekim hükmün gerekçesinde verilen örnekler de bu sonucu desteklemektedir. Yasağın kapsamının dürüstlük kuralına bağlı olarak genişletilmesi bakımından yönetim kurulu üyelerinin müzakereye katılmamaları ancak çok yoğun bir menfaat çatışmasının söz konusu olduğu hâllerde gündeme gelmelidir. Bu bağlamda müzakerelere katılma yasağı dar yorumlanmalıdır. Nitekim yönetim kurulu üyesine müzakerelere katılıp oy kullanma görevi sadece bir hak değil ayrıca bir yükümlülük olarak getirilmiştir. Kaldı ki zaten bağlılık yükümlülüğü de şirket çıkarlarını ön planda tutmayı gerektirir. Üyenin müzakereye katılıp katılmayacağı hususunda dürüstlük kuralının devreye girdiği durumda tereddüt duyulan hâllerde yönetim kurulunca verilecek kararın mahkeme denetimine açık olması bir gerekliliktir. Aksi takdirde bazı üyelerin haksız yere müzakere dışı bırakılması denetimsiz kalmış olur.

Hükmün lafzı dikkate alındığı takdirde üyenin menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili müzakerelere katılmayacağı konusunda bir tereddüt bulunmamaktadır. Ancak üyenin menfaat çatışması oluşturan konu müzakere

edilirken toplantıda mevcut olup olmayacağı hususu tartışmalıdır. Bu soruya olumlu cevap verilmesi gerektiği düşüncesini taşımaktayız. Zira yasağın kapsamını tayin eden 393. maddenin birinci fıkrasında üyenin müzakereye katılamayacağından bahsedilmiştir. Dolayısıyla müzakere kelimesinin anlamı dikkate alındığında hükmün lafzından, açıkça yasaklanmamış olması sebebiyle üyenin menfaat çatışması oluşturan konu müzakere edilirken toplantıda mevcut olabileceği sonucuna varılabilir. Üyenin menfaat çatışması oluşturan konuyla ilgili bir görüş açıklamadan sadece fiziken toplantıda mevcut olmasının diğer üyeleri etkileyeceği iddiasını haklı bulmamaktayız. Yasağın oy vermeyi kapsayıp kapsamadığı sorusuna öğretide baskın görüşe uygun şekilde olumlu cevap vermekle birlikte, hükmün sadece amacının değil lafzının da (madde metninin de) bu görüşü desteklediği düşüncesindeyiz. Zira TTK m. 393.1’de “[t]jereddüt uyandıran hâllerde, kararı yönetim kurulu verir. Bu oylamaya da ilgili üye katılamaz.” denildiğine göre, ilgili üye daha önceki cümlede bahsi geçen konu ile ilgili oylamaya da katılamayacaktır. Sonuç olarak yasaklı üye menfaat çatışması teşkil eden konuyla ilgili ne müzakereye ne de oylamaya katılabilir.

Yasağa aykırılık durumunda alınan kararın geçerli olup olmayacağı hususu bilimsel öğretide tartışmalıdır. Bu konuda yasağa aykırılığın tek yaptırımının tazminat sorumluluğu olduğu görüşüne katılmamaktayız. Zira yasağın ihlali durumunda alınan kararın geçersiz olduğu benimsenirse bu karara dayanılarak yapılan işlemin karşı tarafının iyiniyetli olmaması durumunda şirket bu işlemle bağlı olmayacak ve böylece şirketin zarara uğrayıp bu zararının tazmin edilmesi yerine zarara uğramasına baştan engel olunabilecektir.

Diğer taraftan, kurulda yasaklı üyelerin mevcut olduğu hâlde menfaat çatışması oluşturan konuda alınacak kararın geçersizliği sonucuna hem toplantı hem de karar nisabı açısından mı yoksa sadece karar nisabı bağlamında mı varılması gerektiği sorusuna yasağın kapsamı hususunda vardığımız sonuca paralel şekilde cevap vermek gerekir. Yasak müzakereye ve oylamaya katılmayı kapsadığı için, menfaat çatışması oluşturan konu ile ilgili görüş bildiremeyecek, bilhassa da oylamaya katılamayacağı için oyu kararın alınmasını sağlayamayacak üyenin toplantıya katılması veya katılmaması bir önem arz etmeyecektir. O hâlde böyle bir durumda toplantı yetersayısının aranmaması gerektiği, kararın geçersizliğinin karar yetersayısının mevcut olup olmaması bağlamında belirlenmesi gerektiği görüşündeyiz. Varılan bu sonuç ise karar yetersayısının tespitinde “toplantıda hazır bulunan üyelerin

çoğunluğu”nun esas alınması nedeniyle sorun oluşturabilecektir. Örneğin üye tam sayısı 5 olan bir yönetim kurulunda yasağa tabi üye sayısının 3 olması hâlinde ikisi yasaklı 4 üyenin toplantıya katıldığı bir ihtimalde eğer 4’ün çoğunluğu olarak 3 üyenin olumlu oyunun gerekli olduğu kabul edilirse, yasaklı olmayan üye sayısı 2 olduğu için bu yetersayıya hiçbir zaman ulaşamayacaktır. Bu sorun ise karar yetersayısının *toplantıda hazır bulunan üyelerin* değil de *oy hakkı bulunan üyelerin* çoğunluğu şeklinde belirlenerek çözülebilecektir. Şöyle ki oy hakkı bulunan üye sayısı 2 olduğuna göre 2’nin çoğunluğu, yani 2 üyenin olumlu oyu gerekli olacaktır. Öte yandan, kurulda menfaat çatışması oluşturan konuyla ilgili kararın oy hakkı bulunan üyelerin çoğunluğuyla alınabileceğini kabul etmek aynı zamanda bu üyelerin olumlu oy kullanabilmeleri için toplantıya da katılmaları gerektiğini benimsemek demektir. Hâl böyle olunca ayrıca toplantı nisabı aramaya gerek olmayacaktır.

Netice itibarıyla *de lege ferenda* müzakereye katılma yasağının kapsamının tereddüde yer vermeyecek şekilde belirlenmesi isabetli olacaktır. Şayet yasağın müzakereye ve oylamaya katılmayı kapsamına alması tercih ediliyorsa da menfaat çatışması oluşturan konuyla ilgili karar alınırken toplantı yetersayısının aranmayacağı ve/veya karar yetersayısının oy hakkı bulunan üye sayısının çoğunluğu olduğunun düzenlenmesi yerinde olacaktır.

KAYNAKÇA

- Akdağ Güney N, *Anonim Şirket Yönetim Kurulu*, 2. Bası, Vedat Kitapçılık, 2016.
- Akın MY/Sulu M, “Yönetim Kurulu Üyelerinin Menfaati ile Şirket Menfaatinin Çatışması Bağlamında Sorumluluk”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 25(1), 2019, s. 169-184.
- Ayan Ö, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları*, 1. Bası, Adalet Yayınevi, 2013.
- Bahar Sayın H, *Pay Sahibi Haklarının Korunması Kapsamında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Kararlarının Butlanı*, 2. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2017.
- Bahtiyar M, *Ortaklıklar Hukuku*, 15. Bası, Beta Yayıncılık, 2021.
- Bilgili F/Demirkapı E, *Şirketler Hukuku*, 9. Bası, Dora Yayıncılık, 2013.
- Cankat R, *Anonim Ortaklıklar Hukukunda İlişkili Taraf İşlemleri*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2022.
- Çamoğlu E, *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu (Kamu Borçlarından Sorumluluk İle)*, 3. Bası, Vedat Kitapçılık, 2010.
- Çoştan H, “Özel Hukuk Tüzel Kişilerinin ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kurulu Üyeliği”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 29(1), 2013, s. 117-137.
- Develi E, *Tüzel Kişinin Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeliği*, 1. Bası, Seçkin, 2016.
- Domaniç H, *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, TTK Şerhi II*, 1. Bası, Temel Yayınları, 1988.
- Eminoğlu C/Çakır F B, “Anonim Ortaklıklarda Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyesi Seçilmesi ve Kamu Tüzel Kişilerinin Yönetim Kuruluna Temsilci Ataması”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 18(3-4), 2014, s. 277-297.
- Ercoskun Şenol K, “Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Toplantıları”, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*,

Prof. Dr. Nur Centel’e Armağan, 19(2), 2013, s. 1693-1726.

- Eriş G, *Açıklamalı – İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler*, C. 2, 3. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2004.
- Helvacı M, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyesinin Hukuki Sorumluluğu*, 2. Bası, Beta Yayıncılık, 2001.
- İmregün O, *Anonim Ortaklıklar*, 4. Bası, Yasa Yayınları, 1989.
- İmregün O, “Anonim Ortaklıklarda Yönetim Kurulu Toplantı ve Karar Yetersayıları ve Yönetim Kurulu Kararlarına Karşı Başvuru Yolları”, *Prof. Dr. Hayri Domaniç’e 80. Yaş Günü Armağanı*, C. 1, 2001, s. 277-292.
- Kılıç Akyıldız G, “Karar İncelemesi: Bir Yönetim Kurulu Üyesinin Yönetim Kurulu Toplantısına Çağrılmaması ve Alınan Kararlara Etkisi”, *D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan*, 19(Özel Sayı), 2017, s. 2299-2313.
- Kırca İ, “Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 28(2), 2012, s. 51-59.
- Kırca İ/Şehirli Çelik F H/Manavgat Ç, *Anonim Şirketler Hukuku*, C. 1, 1. Bası, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2013.
- Kortunay A, *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu ve Üyelerin Bilgi Edinme Hakkı*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2015.
- Odman Boztosun N A, *Hukuksal Açıdan Bağımsız Yönetim Kurulu Üyeliği*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2013.
- Öcal A, “Fransız Belçika ve İsviçre Hukuklarında Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müzakerelere Katılmaktan Yasaklanması”, *Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi*, 4(1-2), 2000, s. 335-343.
- Özer I, “Anonim Şirket Yönetim Kurulunda Müzakerelere Katılma Yasağına Aykırılığın Hukuki Sonuçları”, *Sermaye Şirketleri Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu (Tebliğler – Tartışmalar)*, 2020, s. 353-379.
- Poroy R/Tekinalp Ü/Çamoğlu E, *Ortaklıklar Hukuku I*, 15. Bası, Vedat

Kitapçılık, 2021.

Sevi A M, “Anonim Ortaklıkta Tüzel Kişi Yönetim Kurulu Üyesi Adına Tescil Edilen Gerçek Kişinin Hukukî Sorumluluğu”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 32(3), 2016, s. 39-75.

Sevi A M, *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyeleri ve Yöneticilerin Özen Yükümlülüğü*, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2021.

Sulu M, *Anonim Ortaklıklarda Şirket Menfaati Kavramı*, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, 2019.

Şener O H, *Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku*, 5. Bası, Seçkin Yayıncılık, 2022.

Tekinalp Ü, *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*, 5. Bası, Vedat Kitapçılık, 2020.

Teoman Ö, “Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Müzakerelere Katılma Yasağına (TTK 332) Aykırılığın Yaptırımı Nedir?”, *Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi*, 26(4), 2010, s. 5-14.

Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük, <<https://sozluk.gov.tr/>>, Erişim Tarihi 5 Ekim 2022.

Yanlı V, “Yönetim Kurulu Üyesinin Müzakereye Katılması Yasağının İhlali Halinde Yetersayı Sağlanmaması Nedeniyle Kararın Geçersizliği”, *1. Ticaret Hukuku Kongresi 2021 (Tebliğler)*, 2021, s. 186-215.

Yaşar T N, “Türk Ticaret Kanunu m. 390-393”, Kemal Şenocak (Ed.), *Şirketler Hukuku Şerhi C. 2*, Seçkin Yayıncılık, 2023, s. 2064-2122.